

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

OPINIE

KOMISJA EUROPEJSKA

OPINIA KOMISJI

z dnia 8 sierpnia 2022 r.

dotycząca planu trwałego składowania odpadów promieniotwórczych pochodzących z elektrowni jądrowej Paks II (dwa reaktory VVER-1200) położonej w komitacie Tolna na Węgrzech

(Jedynie tekst w języku węgierskim jest autentyczny)

(2022/C 305/01)

Poniższą ocenę przeprowadzono zgodnie z postanowieniami Traktatu Euratom, bez uszczerbku dla ewentualnych dodatkowych ocen, które mogą zostać przeprowadzone na podstawie Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, oraz zobowiązań wynikających z tego traktatu, a także z prawodawstwa wtórnego ⁽¹⁾.

W dniu 9 lutego 2021 r. Komisja Europejska otrzymała od Stałego Przedstawicielstwa Węgier – zgodnie z art. 37 Traktatu Euratom – dane ogólne dotyczące planu trwałego składowania odpadów promieniotwórczych ⁽²⁾ pochodzących z elektrowni jądrowej Paks II.

Komisja zwróciła się o dodatkowe informacje na temat tego planu w dniach 30 marca, 9 czerwca i 12 lipca, a Stałe Przedstawicielstwo Węgier przedstawiło je w dniach 27 kwietnia, 17 czerwca i 23 lipca. Ponadto przedstawiciele węgierskiego rządu przedstawili dodatkowe informacje na posiedzeniu plenarnym grupy ekspertów, które odbyło się w dniach 9–10 czerwca 2021 r. (w formie wideokonferencji). Na podstawie przedstawionych danych ogólnych i informacji dodatkowych Komisja wydała następującą opinię:

1. Odległość od przedmiotowej elektrowni od najbliższego państwa członkowskiego, którym jest Chorwacja, wynosi 75 km. Granica z Serbią (krajem sąsiadującym) znajduje się w odległości 66 km.
2. W warunkach normalnej eksploatacji uwolnienia gazowych i ciekłych substancji promieniotwórczych nie będą powodować istotnego narażenia zdrowia ludności w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim, w odniesieniu do dawek granicznych określonych w dyrektywie w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa (dyrektywa Rady 2013/59/Euratom) ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Przykładowo zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej bardziej szczegółowej ocenie należy poddać aspekty środowiskowe. Komisja pragnie w szczególności zwrócić uwagę na przepisy dyrektywy 2011/92/UE w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, zmienionej dyrektywą 2014/52/UE, dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, jak również dyrektywy 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory oraz dyrektywy 2000/60/WE ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej.

⁽²⁾ Składowanie odpadów radioaktywnych w rozumieniu pkt 1 zalecenia Komisji 2010/635/Euratom z dnia 11 października 2010 r. w sprawie stosowania art. 37 Traktatu Euratom (Dz.U. L 279 z 23.10.2010, s. 36).

⁽³⁾ Dyrektywa Rady 2013/59/Euratom z dnia 5 grudnia 2013 r. ustanawiająca podstawowe normy bezpieczeństwa w celu ochrony przed zagrożeniami wynikającymi z narażenia na działanie promieniowania jonizującego oraz uchylająca dyrektywy 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom i 2003/122/Euratom (Dz.U. L 13 z 17.1.2014, s. 1).

3. Stałe nisko- i średnioaktywne odpady promieniotwórcze będą trwale składowane w podziemnym krajowym składowisku odpadów promieniotwórczych w Bábaapáti. Elementy wypalonego paliwa jądrowego będą tymczasowo składowane na terenie elektrowni (w nowym obiekcie, który ma zostać zbudowany, nieuwzględnionym we wspomnianym zgłoszeniu). Planowany scenariusz odniesienia zakłada, że elementy paliwa będą następnie trwale składowane w głębokich warstwach geologicznych na Węgrzech. Możliwy jest przerób wypalonego paliwa jądrowego. W przypadku przemieszczania wypalonego paliwa jądrowego do państwa trzeciego w celu jego ponownego przerobu, musi ono zostać przemieszczone z powrotem na Węgry w celu jego składowania w zastosowaniu art. 4 ust. 2 dyrektywy w sprawie odpadów promieniotwórczych (dyrektywa Rady 2011/70/Euratom⁽⁴⁾), zgodnie z którym w przypadku gdy wypalone paliwo jądrowe jest przemieszczane w celu ponownego przerobu do państwa trzeciego ostateczna odpowiedzialność za bezpieczne i odpowiedzialne trwale składowanie tych materiałów – w tym wszelkich odpadów będących produktami ubocznymi – spoczywa na państwie członkowskim pochodzenia. W przypadku przemieszczania wypalonego paliwa jądrowego do państwa trzeciego w celu jego składowania należy spełnić następujące warunki: (i) wypalone paliwo jądrowe musi zostać uznane za „odpady promieniotwórcze” przez właściwy organ regulacyjny Węgier zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 7 dyrektywy; (ii) w momencie przemieszczania musi obowiązywać umowa o korzystaniu z obiektu trwałego składowania w państwie trzecim przeznaczenia między tym państwem trzecim a Węgrami; (iii) warunki wymienione w art. 4 ust. 4 dyrektywy muszą zostać spełnione, w szczególności warunek określony w lit. c), zgodnie z którym państwo trzecie przeznaczenia musi posiadać działający obiekt trwałego składowania. Wreszcie należy podkreślić, że cel przemieszczenia wypalonego paliwa jądrowego (w celu ponownego przetworzenia lub składowania) musi być jasno określony i przedstawiony z góry przez właściwe organy.
4. W przypadku nieplanowanych uwolnień substancji promieniotwórczych w wyniku wypadku o charakterze i skali określonych w danych ogólnych, dawki, na które zostałaby narażona ludność w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim, nie miałyby istotnego znaczenia z punktu widzenia ochrony zdrowia, w odniesieniu do poziomów referencyjnych określonych w dyrektywie w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa (dyrektywa 2013/59/Euratom).
5. Przedłożone dane ogólne i dodatkowe informacje dostarczyły danych na temat analizy sejsmiczności regionu wokół elektrowni jądrowej (zaklasyfikowanego jako region o średniej aktywności sejsmicznej) oraz prawdopodobnej maksymalnej aktywności sejsmicznej (załącznik I do zalecenia Komisji 2010/635/Euratom). Komisja zachęca władze węgierskie do dalszego ścisłego monitorowania rozwoju wiedzy naukowej na temat sejsmologii regionu wokół elektrowni jądrowej, do podjęcia odpowiednich działań następczych w przypadku wszelkich ustaleń oraz do poinformowania sąsiednich państw członkowskich i Komisji.

W związku z powyższym Komisja wyraża opinię, że wdrożenie planu trwałego składowania wszystkich rodzajów odpadów promieniotwórczych pochodzących z dwóch reaktorów VVER w elektrowni jądrowej Paks II, położonej w komitacie Tolna (Węgry), zarówno w normalnych warunkach działalności, jak i w razie nieplanowanego uwolnienia substancji promieniotwórczych w wyniku wypadku o charakterze i skali określonych w danych ogólnych, nie spowoduje znaczącego z punktu widzenia zdrowia skażenia promieniotwórczego wody, gleby ani powietrza w innym państwie członkowskim ani w państwie trzecim, w odniesieniu do przepisów określonych w podstawowych normach bezpieczeństwa (dyrektywa 2013/59/Euratom).

Sporządzono w Brukseli dnia 8 sierpnia 2022 r.

W imieniu Komisji
Kadri SIMSON
Członek Komisji

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 2011/70/Euratom z dnia 19 lipca 2011 r. ustanawiająca ramy wspólnotowe w zakresie odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi (Dz.U. L 199 z 2.8.2011, s. 48).